PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2020/1500

ze dne 28. července 2020

o použitelnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU na zakázky zadávané na činnosti související s výrobou a velkoobchodním prodejem elektřiny v Litvě

(oznámeno pod číslem C(2020) 5031)

(Pouze litevské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES ([1]), a zejména na čl. 35 odst. 3 uvedené směrnice,

po konzultaci s Poradním výborem pro veřejné zakázky,

vzhledem k těmto důvodům:

1. ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

(1) Dne 8. dubna 2019 předložila společnost Lietuvos energija UAB (dále jen „žadatel“) Komisi žádost podle čl. 35 odst. 1 směrnice 2014/25/EU (dále jen „žádost“).

(2) Žádost se týká výroby elektřiny a velkoobchodních činností, které nejsou regulovány vnitrostátním orgánem ([2]). V e-mailu ze dne 18. června 2019 žadatel potvrdil, že žádost nezahrnuje obchodování na vyrovnávacím trhu s energií, s regulační energií, poskytování objemu regulačních záloh a poskytování závazků veřejné služby.

(3) K žádosti nebylo přiloženo odůvodněné a podložené stanovisko nezávislého vnitrostátního orgánu příslušného ve vztahu k dotčeným činnostem, které podrobně analyzuje podmínky pro možné použití čl. 34 odst. 1 směrnice 2014/25/EU na dotčené činnosti v souladu s odstavci 2 a 3 uvedeného článku. V důsledku toho má Komise v souladu s bodem 1 přílohy IV směrnice 2014/25/EU přijmout prováděcí akt týkající se žádosti do 105 pracovních dnů. Původní lhůta byla pozastavena v souladu s bodem 2 přílohy IV směrnice 2014/25/EU. Lhůta pro přijetí prováděcího aktu dohodnutá mezi žadatelem a Komisí vyprší dne 31. července 2020.

(4) V souladu s čl. 35 odst. 2 směrnice 2014/25/EU informovala Komise o žádosti litevské orgány a dne 14. května 2019 a 24. května 2019 si vyžádala další informace. Litevské orgány odpověděly dne 18. září a 23. září 2019. Komise požádala o další vysvětlení dne 7. října 2019, 30. ledna a 17. března 2020 a litevské orgány odpověděly dne 22. ledna, 5. března a 19. března 2020. V rámci konzultace s Poradním výborem pro veřejné zakázky poskytly litevské orgány dne 9. července 2020 další informace.

(5) Dne 3. května, 27. května a 14. června 2019 si Komise od žadatele vyžádala další informace a odpovědi žadatele obdržela dne 17. května, 12. června a 18. června 2019.

2. PRÁVNÍ RÁMEC

(6) Směrnice 2014/25/EU se vztahuje na zadávání zakázek na vykonávání činností souvisejících mimo jiné s výrobou a velkoobchodním prodejem elektřiny, pokud tato činnost není předmětem výjimky podle článku 34 uvedené směrnice. Směrnice 2014/25/EU se nevztahuje na určité typy této činnosti, pokud nejsou považovány za činnost podle čl. 9 odst. 2 uvedené směrnice.

([1]) Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 243.

([2]) Taková činnost může podléhat právním předpisům EU a vnitrostátním právním předpisům, které zaručují volný přístup na trh, viz oddíl 3.1 tohoto rozhodnutí.

(7) Podle článků 34 a 35 směrnice 2014/25/EU se zakázky, jejichž účelem je umožnit výkon jedné z činností, na které se uvedená směrnice vztahuje, na žádost členského státu nebo zadavatele touto směrnicí neřídí. Tuto výjimku lze udělit, pokud je činnost v členském státě, ve kterém je vykonávána, přímo vystavena hospodářské soutěži na trzích, na které není omezen přístup. Přímé vystavení hospodářské soutěži se posuzuje na základě objektivních kritérií s přihlédnutím ke specifickým rysům dotčeného odvětví.

3. **POSOUZENÍ**

3.1. **Neomezený přístup na trh**

(8) Přístup na trh se považuje za neomezený, pokud dotčený členský stát provedl a uplatnil příslušné právní předpisy Unie k otevření daného odvětví nebo jeho části. Tyto právní předpisy jsou uvedeny v příloze III směrnice 2014/25/EU, která v případě odvětví elektřiny zahrnuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ([3]).

(9) Jak potvrdil žadatel, a na základě informací, které má Komise k dispozici, Litva směrnici 2009/72/ES provedla ve vnitrostátním právu ([4]) a uplatňuje ji. Přístup na relevantní trh se tudíž v souladu s čl. 34 odst. 3 směrnice 2014/25/EU považuje za neomezený.

3.2. **Přímé vystavení hospodářské soutěži**

(10) Přímé vystavení hospodářské soutěži by mělo být posouzeno na základě různých ukazatelů, z nichž žádný sám o sobě by neměl být rozhodující. Pokud jde o trhy dotčené tímto rozhodnutím, je jedním kritériem, které by mělo být vzato v úvahu, podíl hlavních účastníků daného trhu. Vzhledem k charakteristice daných trhů by měla být vzata v úvahu i další kritéria.

(11) Tímto rozhodnutím není dotčeno použití pravidel hospodářské soutěže, pravidel státní podpory a jiných oblastí práva Unie. Zejména kritéria a metody používané k posouzení přímého vystavení hospodářské soutěži podle článku 34 směrnice 2014/25/EU nemusí být nutně totožné s těmi, které jsou používány k provedení posouzení podle článku 101 nebo 102 SFEU nebo nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ([5]), jak potvrdil Tribunál ([6]).

(12) Je třeba mít na paměti, že cílem tohoto rozhodnutí je zjistit, zda jsou činnosti dotčené žádostí přímo vystaveny hospodářské soutěži na trzích, na které není omezen přístup ve smyslu článku 34 směrnice 2014/25/EU. Tím se zajistí, že v případě neuplatňování podrobných pravidel pro zadávání zakázek stanovených ve směrnici 2014/25/EU bude zadávání veřejných zakázek na výkon příslušných činností probíhat transparentním a nediskriminačním způsobem založeným na kritériích, která kupujícím umožňují určit řešení, jež je z celkového hlediska ekonomicky nejvýhodnější.

3.2.1 *Definice výrobkového trhu*

(13) Žádost se týká výroby elektřiny a velkoobchodu s elektřinou.

(14) Ve svém rozhodnutí ve věci COMP M.4110 E.ON – ENDESA ([7]) Komise určila tyto relevantní výrobkové trhy v odvětví elektřiny: výroba a velkoobchodní dodávky; přenos; distribuce a maloobchodní dodávky. Zatímco některé tyto trhy lze dále rozčlenit, dosavadní praxe ([8]) Komise nerozlišovala mezi trhem výroby elektřiny a trhem velkoobchodních dodávek, neboť výroba jako taková představuje pouze první krok v hodnotovém řetězci, avšak objem vyrobené elektřiny je prodáván na velkoobchodním trhu.

([3]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 55).
([4]) Prováděcí akt na vnitrostátní úrovni: Lietuvos Republikos Elektros Energetikos Įstatymas, 2000 m. liepos 20 d. č. VIII-1881.
([5]) Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (nařízení ES o spojování) (Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1).
([6]) Rozsudek ze dne 27. dubna 2016, Österreichische Post AG v. Komise, T-463/14, ECLI:EU:T:2016:243, bod 28.
([7]) Věc COMP/M.4110 E.ON – ENDESA, ze dne 25.4.2006, body 10 a 11, s. 3.
([8]) Věc COMP/M.3696 E.ON – MOL ze dne 21.1.2005, bod 223, věc COMP/M.5467, RWE-ESSENT ze dne 23.6.2009, bod 23.

(15) V roce 2012 přijala Komise prováděcí rozhodnutí 2012/218/EU ([9]) a prováděcí rozhodnutí 2012/539/EU ([10]) týkající se německého a italského trhu s elektřinou. Pokud jde o Německo, Komise nepokládala výrobu elektřiny a její uvádění na trh, regulované zákonem o obnovitelných zdrojích energie, za součást trhu pro výrobu a první prodej elektřiny vyrobené z konvenčních zdrojů, protože elektřina vyrobená z obnovitelných zdrojů se obvykle neprodává přímo na velkoobchodním trhu, ale nejprve ji zakoupí provozovatelé přenosové soustavy za zákonnou sazbu odměny. Podobně v případě Itálie pokládala Komise trh pro výrobu a velkoobchodní prodej elektřiny vyráběné z obnovitelných zdrojů za oddělený od trhu pro výrobu a velkoobchodní prodej elektřiny vyráběné z konvenčních zdrojů, protože prodej elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahují mechanismy Comitato Interministeriale Prezzi del 29 aprile 1992 (CIP6) a výkupní tarify (FIT), většinou probíhá prostřednictvím provozovatele energetických služeb. Hlavní důvody, kvůli kterým Komise takto rozlišovala, se v podstatě týkaly prodeje produkce výrobců elektřiny z obnovitelných zdrojů netržnímu subjektu, kterým je provozovatel přenosové soustavy v Německu a Gestore dei Servizi Energetici (provozovatel energetických služeb) v Itálii. Dalšími aspekty předloženými v těchto dvou precedentech byly: prioritní výkup obnovitelných zdrojů a zákonná sazba odměny. Komise dospěla k závěru, že z tohoto důvodu nepodléhají v Německu a v Itálii výroba obnovitelné energie a první prodej tržním silám.

(16) V roce 2017 přijala Komise prováděcí rozhodnutí (EU) 2018/71 ([11]) týkající se nizozemského trhu s elektřinou. V případě Nizozemska se Komise domnívala, že není nutné definovat samostatné trhy s elektřinou v závislosti na jejím zdroji. Hlavní rozdíly oproti prováděcím rozhodnutím 2012/218/EU a 2012/539/EU týkajícím se Německa a Itálie byly následující: skutečnost, že elektřina z obnovitelných zdrojů byla prodávána přímo na velkoobchodním trhu, a nikoli netržnímu subjektu, absence přednostního výkupu elektřiny z obnovitelných zdrojů, skutečnost, že zákonem stanovená výkupní cena elektřiny z obnovitelných zdrojů měla podobu příplatku (na rozdíl od pevné sazby jako v prováděcích rozhodnutích 2012/218/EU a 2012/539/EU týkajících se Německa a Itálie) a skutečnost, že dotace na obnovitelné zdroje byly předmětem nabídkového řízení na počátku, kdy různé technologie soutěžily o předem stanovenou výši dotací.

(17) S ohledem na prováděcí rozhodnutí 2012/218/EU, 2012/539/EU a (EU) 2018/71 je třeba v projednávané věci na základě stejných kritérií posoudit vhodnost rozlišování mezi elektřinou vyráběnou z obnovitelných zdrojů a elektřinou vyráběnou z konvenčních zdrojů.

(18) V odpovědi ze dne 18. září 2019 litevské orgány na žádost Komise o informace ze dne 14. května 2019 informovaly, že v současné době existují tři režimy podpory pro elektřinu vyráběnou z obnovitelných zdrojů.

(19) **První režim podpory** se vztahuje na výrobce vyrábějící elektřinu z obnovitelných zdrojů energie, kteří získali právo využívat pobídky v rámci režimu v období od 1. ledna 2002 do 23. května 2011. Hlavními prvky prvního režimu jsou: povinný výkup elektřiny z obnovitelných zdrojů energie společností určenou ministerstvem energetiky nebo distribuční sítí, přednostní výkup; pevná výkupní cena stanovená energetickým regulačním orgánem, osvobození od odpovědnosti za vyvažování sítě a kompenzace výrobce za náklady na připojení k síti. V závislosti na výkonu zařízení podléhá první režim výběrovému řízení na stavební povolení.

(20) Instalovaný výkon, který mohl využít podpory v rámci prvního režimu, byl 237 MW a pobídkové období bylo platné do konce roku 2020, nebo pokud období mezi datem vydání povolení k výrobě a rokem 2020 bylo kratší než 12 let, po dobu 12 let následující po datu vydání povolení k výrobě.

(21) **Druhý režim podpory** se vztahuje na výrobce vyrábějící elektřinu z obnovitelných zdrojů energie, kteří získali právo využívat pobídek režimu mezi 24. květnem 2011 a 30. dubnem 2019. Hlavními prvky druhého režimu jsou: povinný výkup elektřiny z obnovitelných zdrojů energie společností určenou ministerstvem energetiky nebo distribuční sítí; přednostní výkup; pevná výkupní cena stanovená na základě výběrového řízení nebo rozhodnutím energetického regulačního orgánu; osvobození od odpovědnosti za vyvažování sítě a kompenzace výrobce za náklady na připojení k síti.

([9]) Prováděcí rozhodnutí 2012/218/EU ze dne 24. dubna 2012 o výrobě a velkoobchodním prodeji elektřiny z konvenčních zdrojů v Německu (Úř. věst. L 114, 26.4.2012, s. 21).

([10]) Prováděcí rozhodnutí 2012/539/EU ze dne 26. září 2012 o výrobě a velkoobchodním prodeji elektřiny vyráběné z konvenčních zdrojů v makrozóně Sever a makrozóně Jih v Itálii (Úř. věst. L 271, 5.10.2012, s. 4).

([11]) Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/71 ze dne 12. prosince 2017 o vynětí výroby a velkoobchodního prodeje elektřiny v Nizozemsku z použití směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES (Úř. věst. L 12, 17.1.2018, s. 53).

(22) V závislosti na výkonu zařízení je v rámci druhého režimu podpory přidělení podpory pevnou výkupní cenou stanoveno na základě výběrového řízení.

(23) Instalovaný výkon, která může získat dotaci, je 464 MW a režim podpory platí po dobu 12 let od data vydání povolení k výrobě a platby budou pokračovat až do roku 2029.

(24) **Třetí režim podpory** byl schválen Komisí ([12]) a vstoupil v platnost dne 1. května 2019. Hlavními prvky třetího režimu jsou: přednostní výkup; výkupní cena je založena na příplatku stanoveném na základě výběrového řízení (žádná platba se neprovádí v případě nulových nebo záporných cen po dobu šesti hodin nebo déle; není hrazen objem elektřinyvyrobené nad rámec stanovený ve výběrovém řízení); osvobození od odpovědnosti za vyvažování sítě pro elektrárny s výkonem menším než 500 kW a pro pilotní projekty.

(25) V rámci třetího režimu podpory má být prostřednictvím výběrového řízení zavedena podpora v podobě příplatku na všechny typy zařízení bez rozlišení na základě velikosti a technologie.

(26) Velikost pobídky v rámci třetího režimu podpory je přibližně 2,9 TWh a pobídkové období platí po dobu 12 let od data vydání povolení k výrobě.

(27) Podle žadatele je třetí režim podpory pro elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů v Litvě srovnatelný s obdobnými opatřeními přijatými v Nizozemsku. To by tedy odůvodňovalo vymezení jednoho výrobkového trhu zahrnujícího výrobu elektřiny z konvenčních i obnovitelných zdrojů. Komise však konstatuje, že třetí režim byl zaveden teprve nedávno.

(28) Podle litevských orgánů by výroba a velkoobchod měly být definovány jako jednotný trh bez ohledu na zdroj elektřiny. Případně, pokud by měly být definovány dva trhy, navrhují litevské orgány následující vymezení: trh s elektřinou z konvenčních a obnovitelných zdrojů ([13]), s výjimkou elektřiny z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory, a trh s elektřinou z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory.

(29) Elektřina vyrobená v rámci třetího režimu získává podporu v podobě příplatku stanoveného na základě výběrového řízení pro všechny typy zařízení bez rozlišení podle velikosti a technologie. Doba podpory na zařízení je 12 let. Příjemci obdrží maximální příplatek stanovený jako rozdíl mezi maximální cenou (náklady na nákladově nejefektivnější technologii pro výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie dostupnou v Litvě – pobřežní větrnou energii) a referenční cenou. V dubnu 2019 Komise rozhodnutím C(2019) 3122 ([14]) stanovila, že finanční podpora tohoto režimu je slučitelná s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU.

(30) Elektřina vyrobená v rámci třetího režimu získává podporu v podobě příplatku stanoveného na základě výběrového řízení. To se výrazně liší od situace elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů, které mají zákonem stanoven výkupní cenu, nezávislou na tržních podmínkách.

(31) S ohledem na výše uvedená specifika litevského trhu s elektřinou je pro účely vyhodnocení podmínek stanovených v čl. 34 odst. 1 směrnice 2014/25/EU, a aniž jsou dotčeny právní předpisy o hospodářské soutěži a pravidla státní podpory, relevantní výrobkový trh definován jako trh pro výrobu a velkoobchodní prodej elektřiny vyrobené z konvenčních a z obnovitelných zdrojů, s výjimkou elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory.

(32) Pokud jde o první a druhý režim podpory, v rámci obou režimů se na výrobce elektřiny vztahuje výhoda pevné sazby za elektřinu, kterou vyrábějí, nezávisle na tržních podmínkách.

(33) Jsou osvobozeni od odpovědnosti za vyvažování sítě: vyvažování řídí provozovatel přenosové nebo distribuční sítě v závislosti na tom, ke které síti je výrobce připojen.

(34) Mají prospěch z kompenzace nákladů na připojení zařízení na výrobu elektřiny. Když byla zařízení výrobců připojena k elektrické síti, byla jim vrácena část nákladů na připojení, které vznikly provozovateli elektrické sítě.

([12]) Státní podpora SA.50199 (2019/N) ze dne 23. dubna 2019 o podpoře Litvy elektrárnám vyrábějícím elektřinu z obnovitelných zdrojů energie.

([13])

([14]) [Rozhodnutí Komise C(2019) 3122 ze dne … dubna 2020 o podpoře Litvy elektrárnám vyrábějícím elektřinu z obnovitelných zdrojů energie.?]

(35) Mají nárok na povinný výkup jimi vyrobené elektřiny. Výrobci mohou prodávat svou elektřinu na trhu, ale pokud se rozhodnou tak neučinit, mají právo veškerou elektřinu vyrobenou a dodanou do sítě prodat určené společnosti, jsou-li zařízení na výrobu elektřiny připojena k přenosové síti, nebo ji prodat provozovateli distribuční sítě obsluhující více než 100 000 uživatelů, jsou-li zařízení na výrobu elektřiny výrobců připojena k distribuční síti.

(36) Mají výhodu přednostního výkupu. V rámci práva přednosti musí provozovatel elektroenergetické sítě přijímat, převádět nebo distribuovat – za transparentní, nediskriminační sazbu – veškerou elektřinu nabízenou výrobcem a toto právo přednosti je třeba zajistit ve vztahu k ostatním výrobcům jiné elektřiny, než je elektřina z obnovitelných zdrojů energie.

(37) Elektřina vyrobená z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory, proto tvoří samostatný trh.

3.2.2 *Definice zeměpisného trhu*

(38) V roce 2012 se Litva připojila k burze pro obchodování s energií NordPool a litevští výrobci elektřiny tak soutěžili o prodej své elektřiny dodavatelům na trhu. V roce 2013 byla litevská elektrizační soustava již propojena se soustavami v dalších členských státech, například v Lotyšsku, a od prosince roku 2015 rovněž ve Švédsku a Polsku. Litva však zůstává jedinou nabídkovou zónou.

(39) Podle žadatele se žádost vztahuje na činnosti na území Litvy.

(40) Ve svých prováděcích rozhodnutích 2012/218/EU a (EU) 2018/71 týkajících se trhů s elektřinou zastávala Komise názor, že zeměpisná oblast trhu je vnitrostátní.

(41) Vzhledem k neuvedení odlišného rámce zeměpisného trhu pro účely posouzení v tomto rozhodnutí, aniž jsou dotčeny právní předpisy v oblasti hospodářské soutěže a pravidla státní podpory, považuje Komise za zeměpisný rozsah výroby elektřiny a velkoobchodního trhu s ní, jak pro výrobu elektřiny z konvenčních, tak i z obnovitelných zdrojů (podléhající všem schématům) území Litvy.

3.2.3 *Analýza trhu*

(42) Je důležité zmínit, že na litevském trhu s výrobou elektřiny a na velkoobchodních trzích s ní nepodléhají všichni účastníci trhu pravidlům pro zadávání veřejných zakázek. Proto by společnosti působící na těchto trzích, které uvedeným pravidlům nepodléhají, měly zpravidla možnost vyvíjet konkurenční tlak na účastníky trhu, kteří pravidlům pro zadávání veřejných zakázek podléhají. Podle litevských orgánů se na trzích, na které se žádost vztahuje, kromě žadatele vztahují pravidla pro zadávání veřejných zakázek na následující subjekty: UAB Vilniaus energija, AB Panevėžio energija, VšĮ Alantos technologijos ir verslo mokykla, AB Vilniaus šilumos tinklai, AB Klaipėdos energija a AB Šiaulių energija.

3.2.3.1. Výroba a velkoobchodní prodej elektřiny vyrobené z konvenčních zdrojů a z obnovitelných zdrojů s výjimkou elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory

(43) Ve svých prováděcích rozhodnutích 2012/218/EU a 2012/539/EU považovala Komise, pokud jde o výrobní a velkoobchodní trh, za relevantní souhrnný tržní podíl tří největších podniků. Avšak vzhledem k tomu, že ne všechny tržní subjekty podléhají pravidlům pro zadávání veřejných zakázek, zaměřuje se analýza na tržní postavení jednotlivých účastníků trhu, na něž se vztahují pravidla pro zadávání veřejných zakázek, a na konkurenční tlaky, jimž jsou vystaveni. Za relevantní lze považovat i jiné způsoby vyjádření koncentrace trhu.

(44) Na litevském trhu s výrobou elektřiny je podle odpovědi litevských orgánů ze dne 5. března 2020 na žádost Komise o informace ze dne 30. ledna 2020 žadatel největším účastníkem trhu a jeho podíl na trhu v období 2015–2019 kolísal, a to mezi nejvyšším podílem 60,8 % v roce 2018 a nejnižším 53,9 % v roce 2019. Druhým největším účastníkem trhu je společnost AB ACHEMA, které se podařilo zvýšit svůj podíl na trhu ve stejném období z 10,3 % v roce 2015 na 23 % v roce 2019. Další dva větší účastníci trhu mají tržní podíly mezi 5 % a 10 %. Komise bere na vědomí, že kromě žadatele se na ostatní hlavní aktivní účastníky trhu pravidla pro zadávání veřejných zakázek nevztahují. Společnost UAB Vilniaus Energija podléhá pravidlům pro zadávání veřejných zakázek, ale od roku 2016 již na relevantním trhu nepůsobí.

(45) Podle vnitrostátních právních předpisů je velkoobchodní trh s elektřinou tvořen obchodováním na energetické burze, dvoustrannými dohodami a obchodováním s vyrovnávací a regulační energií.

(46) Podle tabulky 14 v odpovědi žadatele ze dne 17. května 2019 na žádost Komise o informace ze dne 3. května 2019 z celkového objemu obchodovaného v Litvě se více než 75 % elektřiny obchoduje prostřednictvím energetické burzy Nord Pool. Nord Pool je největší evropská energetická burza. Burza Nord Pool zajišťuje obchodování s energií v celé Evropě. Nord Pool nabízí denní a vnitrodenní obchodování, služby zúčtování a vypořádání, datové služby a služby v oblasti dodržování předpisů, jakož i poradenské služby. Společnost NordPool provozuje trhy pro obchodování s elektřinou v Norsku, Dánsku, Švédsku, Finsku, Estonsku, Lotyšsku, Litvě, Německu, Nizozemsku, Belgii, Rakousku, Lucembursku, Francii a Spojeném království. V roce 2019 dosáhla společnost NordPool celkového obratu 494 TWh obchodované energie, což zahrnuje více než 90 % celkové spotřeby energie na severském a baltském trhu.

(47) Likvidita velkoobchodního trhu je významným ukazatelem pro hospodářskou soutěž, jelikož dostatečné objemy na straně nabídky i poptávky po příslušných velkoobchodních produktech (například základní zatížení, špičkové zatížení, hodinové bloky pro různé časové rámce) poskytují možnosti získání zdrojů a zajištění pro obchodníky a dodavatele.

(48) Míra likvidity na velkoobchodním trhu NordPool posiluje závěr, že zadavatelé působící na litevském trhu výroby a velkoobchodního prodeje jsou vystaveni konkurenci.

(49) Propojovací kapacita je dostatečná k tomu, aby umožnila značné dovozy nebo vývozy do nebo z Litvy. Litva je navíc součástí burzy pro obchodování s energií NordPool, kde soutěží řada výrobců elektřiny ze zúčastněných zemí (Norsko, Švédsko, Finsko, Dánsko, Estonsko, Lotyšsko a Litva). Významná část litevského dovozu elektřiny pochází z Ruska a Běloruska.

(50) Zvýšení propojovací kapacity mezi Litvou a dalšími zeměmi by pravděpodobně mělo příznivý dopad na hospodářskou soutěž na litevském trhu s výrobou elektřiny.

(51) Podle žádosti pokryl dovoz v roce 2018 celkem 80 % litevské poptávky po elektřině. Čistý dovoz se zvýšil ze 7208 TWh v roce 2015 na 9632 TWh v roce 2018, zatímco objem elektřiny vyrobené v Litvě poklesl z 4598 TWh na 3220 TWh. Žadatel vysvětluje, že zatímco celkový instalovaný výkon v Litvě by byl dostatečný k uspokojení poptávky, dovážená elektřina je levnější než ta, která se vyrábí lokálně. Výsledkem je, že některá jeho zařízení byla zakonzervována a jsou udržována jako rezervní kapacita.

(52) Rozsah dovozu na litevském trhu vede k závěru, že zadavatelé působící na litevském trhu pro výrobu elektřiny z konvenčních a obnovitelných zdrojů s výjimkou elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory, jsou vystaveni hospodářské soutěži.

3.2.3.2 Výroba a velkoobchodní prodej elektřiny z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory

(53) Na základě charakteristik režimů podpory Komise konstatuje, že první a druhý režim podpory mají podobné rysy jako režimy analyzované v prováděcích rozhodnutích 2012/218/EU a 2012/539/EU týkajících se Itálie a Německa. V obou případech Komise rozlišila zvláště důležité specifické rysy. Zaprvé, výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů energie má prospěch z přednostního připojení k síti a má přednost před konvenční elektřinou při dodávání energie do soustavy, což znamená, že je prakticky nezávislá na poptávce. Zadruhé, výroba a výkup jsou zcela nezávislé na cenách, protože výrobci elektřiny z obnovitelných zdrojů energie mají nárok na zákonem stanovenou výkupní cenu.

(54) Vzhledem k podobnosti prvků prvního a druhého režimu v Litvě s výrobou elektřiny z obnovitelných zdrojů energie analyzovanou v rozhodnutích z roku 2012 dospěla Komise k závěru, že tyto činnosti nejsou vystaveny hospodářské soutěži.

4. **ZÁVĚRY**

(55) S ohledem na výše zkoumané faktory by měla být podmínka přímého vystavení hospodářské soutěži stanovená v článku 34 směrnice 2014/25/EU považována za splněnou, pokud jde o výrobu a velkoobchodní prodej elektřiny vyrobené z konvenčních zdrojů a z obnovitelných zdrojů v Litvě, s výjimkou elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory.

(56) Jelikož se navíc podmínka neomezeného přístupu na trh považuje za splněnou, neměla by se směrnice 2014/25/EU použít, pokud zadavatelé zadávají zakázky, jejichž cílem je umožnit v Litvě výrobu a velkoobchodní prodej elektřiny vyrobené z konvenčních a z obnovitelných zdrojů, s výjimkou elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory, a to ani tehdy, ani když organizují soutěže o návrh na výkon takové činnosti v dané zeměpisné oblasti.

(57) S ohledem na výše zkoumané faktory by podmínka přímého vystavení hospodářské soutěži stanovená v článku 34 směrnice 2014/25/EU neměla být považována za splněnou, pokud jde o výrobu a velkoobchodní prodej elektřiny vyráběné z obnovitelných zdrojů v Litvě, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory. Směrnice 2014/25/EU by se proto měla i nadále použít, pokud zadavatelé zadávají zakázky, které mají umožnit výkon této činnosti v Litvě, a když organizují soutěže o návrh na výkon takové činnosti v dané zeměpisné oblasti.

(58) Jelikož by výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory, měla i nadále podléhat směrnici 2014/25/EU, je nutno připomenout, že se smlouvami o zadávání veřejných zakázek, které se vztahují na několik činností, by mělo být zacházeno v souladu s článkem 6 uvedené směrnice. To znamená, že zadává-li zadavatel „smíšenou" zakázku, tedy zakázku určenou k vykonávání činností vyňatých z oblasti působnosti směrnice 2014/25/EU i činností, které z ní vyňaty nejsou, mělo by se přihlížet k tomu, které činnosti mají být hlavním předmětem zakázky. V případě takové smíšené zakázky, jejímž hlavním účelem je podpora činností, které nejsou vyňaty, se použijí ustanovení směrnice 2014/25/EU. Není-li objektivně možné určit, která činnost má být hlavním předmětem zakázky, zadává se zakázka v souladu s pravidly stanovenými v čl. 6 odst. 3 směrnice 2014/25/EU.

(59) Připomíná se, že článek 16 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ([15]) o udělování koncesí stanoví výjimku z uplatnění této směrnice na koncese udělované veřejnými zadavateli, pokud v členském státě, ve kterém mají být tyto koncese plněny, bylo podle článku 35 směrnice 2014/25/EU stanoveno, že činnost je přímo vystavena hospodářské soutěži v souladu s článkem 34 uvedené směrnice. Jelikož se dospělo k závěru, že činnost výroby a velkoobchodního prodeje elektřiny z konvenčních zdrojů a z obnovitelných zdrojů s výjimkou elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory, podléhá hospodářské soutěži, budou koncesní smlouvy, které mají umožnit výkon těchto činností v Litvě, z oblasti působnosti směrnice 2014/23/EU vyňaty.

(60) Toto rozhodnutí vychází z právní a skutkové situace od dubna 2019 do května 2020, jak vyplývá z informací předložených žadatelem, litevskými orgány a z veřejně dostupných informací. Jeho přezkum je možný, pokud by podmínky pro použitelnost článku 34 směrnice 2014/25/EU po zásadních změnách právní či skutkové situace již nebyly splněny,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Směrnice 2014/25/EU se nevztahuje na zakázky zadávané zadavateli, jejichž cílem je umožnit v Litvě výrobu a velkoobchodní prodej elektřiny vyrobené z konvenčních a z obnovitelných zdrojů, s výjimkou výroby a velkoobchodního prodeje elektřiny z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory.

Článek 2

Směrnice 2014/25/EU se nadále vztahuje na zakázky zadávané zadavateli, jejichž cílem je umožnit v Litvě výrobu a velkoobchodní prodej elektřiny z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje první a druhý režim podpory.

([15]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 1).

Článek 3

Toto rozhodnutí je určeno Litevské republice.

V Bruselu dne 28. července 2020.

Za Komisi
Thierry BRETON
člen Komise